

SOCIAL
FORSKNINGS
INSTITUTTET

06:11

Henning Olsen

GUIDE TIL GODE SPØRGESKEMAER

GUIDE TIL GODE SPØRGESKEMAER
Afdelingsleder: Ole Gregersen
Afdelingen for socialpolitik og velfærdsydelse

ISSN: 1396-1810
ISBN: 87-7487-812-3

Layout: Hedda Bank
Oplag: 800
Tryk: BookPartnerMedia A/S

© 2006 Socialforskningsinstituttet

Socialforskningsinstituttet
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
Tlf. 33 48 08 00
sf@sf.dk
www.sf.dk

Socialforskningsinstituttets publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden. Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver Socialforskningsinstituttets publikationer, bedes sendt til instituttet.

INDHOLD

	FORORD	5
1	INTRODUKTION OG RESUMÉ	7
	Introduktion	7
	Resumé	9
2	STYRENDE PROBLEMSTILLINGER	11
	Præcise problemstillinger	12
	Definition og måleliggørelse af begreber	13
	Spørgsmålstyper	15
	Baggrundsspørgsmål	21
	Dataindsamlingsformer	21
3	FORSTÅELSE AF SPØRGSMÅL	25
	Tommelfingerreglers begrænsninger	25
	Forståelse af enkelte ord	29
	Forståelse af hele spørgsmål	34
	Forståelse af svarkategorier	38

4	GENKALDELSE AF INFORMATIONER	43
	Aflastning af arbejdshukommelse	43
	Aktivering af relevant hukommelse	44
	Forebyggelse af glemsel	46
	Forebyggelse af fejldateringer	49
	Forebyggelse af magelig "genkaldelse"	50
	Andre aflastninger	54
5	KONTEKSTEFFEKTER	57
	Typer af konteksteffekter	58
	Forebyggelse af uønskede konteksteffekter	61
6	REDIGERING AF SVAR	63
7	AFPRØVNING AF SPØRGESKEMAER	67
	Prøveundersøgelser	68
	Andre afprøvninger	69
	BILAG I	71
	Socialforskningsinstituttets metodeforskning med særligt henblik på spørgeskemaundersøgelser	71
	BILAG II	73
	Anvendte spørgeskemaer fra SFI-SURVEY	73
	BILAG III	75
	Ordliste	75
	NOTER	81
	LITTERATUR	89
	SFI-UDGIVELSER SIDEN 2005	93

FORORD

Denne guide er en praktisk anvendelig sammenfatning af Socialforskningsinstituttets forskning om udarbejdelse af spørgeskemaer og kvalitets sikring af spørgeskemadata.

Guiden sigter mod at forebygge måleproblemer ved at aflaste forskere og andre, der skal udarbejde spørgeskemaer, og samtidig aflaste svarpersoners arbejde. Den indeholder adskillige spørgsmåleksempler, der alle er fra undersøgelser med data indsamlet af SFI-SURVEY.

Der er fokus på afgørende valg, som bør træffes forud for udarbejdelse af spørgeskemaer, fx formulering af problemstillinger og overvejelser om spørgsmålstyper. Der ses også på, hvordan svarpersoners forståelse af spørgsmål og genkaldelse af informationer kan fremmes. Et særligt problem er konteksteffekter, dvs. afsmitning mellem spørgsmål, der også behandles. Derpå præsenteres anbefalinger, som kan forebygge uønsket svarredigering, dvs. under- eller overdrivelser. Endelig præsenteres og diskuteres fremgangsmåder til afprøvning af spørgeskemaer.

København, maj 2006

Jørgen Søndergaard
Socialforskningsinstituttet

GUIDE TIL GODE SPØRGESKEMAER

Spørgeskemaundersøgelser bliver ofte brugt til at dokumentere forskellige forhold og begrunde politiske beslutninger. Men resultaterne kan være forbundet med stor usikkerhed. Det kræver omhu og stor sproglig formåen at udarbejde spørgeskemaer.

Seniorforsker Henning Olsen har i flere år arbejdet med spørgeskemaundersøgelser på Socialforskningsinstituttet. Han gennemgår i denne guide systematisk og med konkrete eksempler nogle af de væsentligste problemstillinger, man skal være opmærksom på, hvis man vil mindske usikkerheden ved spørgeskemaundersøgelser. Gennemgangen er bl.a. baseret på sprog- og hukommelsesforskeres viden om, hvordan folk forstår sproglige meddelelser og genkalder sig informationer.

I guiden behandles emner som fx styrende problemstillinger og spørgsmåls fokus og neutralitet, formulering af åbne eller lukkede spørgsmål og svarkategorier, tematiske spørgeforløb, aflastning af svarpersoners hukommelse og forebyggelse af over- eller underdrivende svar.

Socialforskningsinstituttet

06:11

100 kr. inkl. moms

ISSN: 1396-1810

ISBN 87-7487-812-3

9 788774 878124